

БЕКІТЕМІН

Астана қаласы әкімдігінің
"Қоғамдық тамақтандыру және
сервис колледжі" ШЖҚ МКК
директоры З.Клышбаева

2024 ж.

**АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚОҒАМДЫҚ ТАМАҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ
СЕРВИС КОЛЛЕДЖІ» ШЖҚ МКК
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТ**

2024 жыл

Алғы сөз

- Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат құқықтық қамтамасыз ету және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бөлімінің басшылығы мен қызметкерлерімен әзірленді.
- Бұл Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат директордың бұйрығымен бекітіліп, бекітілген күннен бастап күшіне енеді.
- Бұл Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат барлық қызметкерлер үшін міндетті.
- Осы саясаттың мерзімді тексеруі 3 жылдан аспайтын аралықта жүзеге асырылады.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат алғаш рет енгізілуде.

Мазмұны

- Алғы сөз
- Құжат атауы
- Әзірлеуші
- Құжатты әзірлеу мақсаты
- Нормативтік сілтемелер
- Терминдер мен анықтамалар
- Мақсат пен негізгі міндеттер
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі принциптері
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қолдану аясы және оның әсер ететін тұлғалар ауқымы
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыруға жауапты лауазымды тұлғаларды анықтау
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет
- Қызметкерлер мен басқа тұлғалардың сыбайлас жемқорлықты болдырмау және оған қарсы күреске байланысты міндеттері
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат талаптарын сақтамау үшін жауапкершілік
- Тәуекелдер, процеспен байланысты және тәуекелдерді болдырмау бойынша әрекеттер
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қайта қарау және өзгерістер енгізу тәртібі
- Басқа ережелер

1. Құжат атауы 1.1 Астана қаласы әкімдігінің "Қоғамдық тамақтану және сервис колледжі" ШЖҚ МҚК-нің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты 02.09.2024 № 69/н

2. Әзірлеуші 2.1 Астана қаласы әкімдігінің "Қоғамдық тамақтану және сервис колледжі" ШЖҚ МҚК директоры

3. Құжатты әзірлеу мақсаты 3.1 Астана қаласы әкімдігінің "Қоғамдық тамақтану және сервис колледжі" ШЖҚ МҚК қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен парақорлықтың алдын алу және оларға тосқауыл қою.

4. Нормативтік сілтемелер 4.1 МС ISO 9001:2015 «Сапа менеджменті жүйесі. Талаптар». 4.2 МС ISO 9000:2015 «Сапа менеджменті жүйесі. Негізгі ережелер мен сөздік». 4.3 МС ISO 37001:2016 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесі – талаптар және қолдану жөніндегі нұсқаулық». 4.4 Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы. 4.5 Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. 4.6 Қазақстан Республикасының Президентінің 2022 жылғы 2 ақпандағы № 309 Жарлығы «Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының тұжырымдамасын 2022–2026 жылдарға бекіту және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы». 4.7 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 31 мамырдағы № 309 Қаулысы «2015–2025 жылдарға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стратегияны іске асыру және көлеңкелі экономикамен күрес жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы». 4.8 Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілері. 4.9 Президент жарлықтары. 4.10 Жарғы. 4.11 Директордың бұйрықтары мен өкімдері.

5. Терминдер мен анықтамалар

- **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат** – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға, сыбайлас жемқорлық мәдениетін қалыптастыруға, қоғамның сенімін арттыруға бағытталған құқықтық, әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар жиынтығы.
- **Парақорлық** – заңсыз артықшылықтарды ұсыну, уәде беру, беру, қабылдау немесе сұрау (қаржылық немесе қаржылық емес), заң талаптарына қайшы келетін, тұлғаның қызметтік міндеттерін орындауына немесе орындамауына сыйақы ретінде.
- **Сыбайлас жемқорлық тәуекелі** – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың ықтималдығы.
- **Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау** – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау, талдау және дәрежелеу бойынша жалпы процесс.
- **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесі**
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджмент жүйесі – бұл сыбайлас жемқорлыққа, парақорлыққа қарсы саясат пен мақсаттарды әзірлеуге, сондай-ақ процестерді ұйымдастыруға арналған өзара байланысты немесе өзара әрекеттесетін элементтердің жиынтығы.

1. Мақсаттар және негізгі міндеттер

1.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат нормативтік құжат болып табылады. Ол сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуға және оларды болдырмауға, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа байланысты қауіптерді төмендетуге және Астана қаласы әкімдігіне қарасты "Қоғамдық тамақтану және сервис колледжі" (бұдан әрі - колледж) мекемесіне қоғамның сенімін арттыруға бағытталған.

1.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты енгізудің негізгі мақсаттары:

1.2.1. Қызметтегі сыбайлас жемқорлық пен парақорлықты жою;

1.2.2. Сыбайлас жемқорлыққа тартылу тәуекелдері мен шығындарын азайту;

1.2.3. Қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлықтың кез келген түрін қабылдамау саясатын түсіну мен ұстануды қалыптастыру;

1.2.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында Қазақстан Республикасы заңнамасының негізгі талаптарын түсіндіру және жалпыға жеткізу.

1.3. Мақсаттарға қол жеткізу үшін келесі міндеттер белгіленеді:

1.3.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі принциптерін бекіту;

1.3.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың қолданылу саласы мен оған бағынатын тұлғалар аясын анықтау;

1.3.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлғаларды анықтау;

1.3.4. Жүзеге асырылатын шараларды, стандарттарды, рәсімдерді, тәртіптерді және оларды орындау тәртібін белгілеу;

1.3.5. Қызметкерлердің жауапкершілігін бекіту.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің негізгі принциптері

2.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың негізгі принциптері Қазақстан Республикасының "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңының ережелеріне негізделеді:

2.1.1. Заңдылық;

2.1.2. Адам мен азаматтың құқықтары, бостандықтары және заңды мүдделерінің қорғалу басымдығы;

2.1.3. Ашықтық пен айқындылық;

2.1.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жүйелі және кешенді қолдану;

2.1.5. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын басым қолдану;

2.1.6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда көмек көрсететін тұлғаларды ынталандыру;

2.1.7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жазаның бұлтартпастығы.

2.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары жүйесі келесі принциптерге негізделеді:

2.2.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың қолданыстағы заңнамаға және жалпыға бірдей нормаларға сәйкестік принципі: қолданылатын шаралардың Қазақстан Республикасының Конституциясына, "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңына және басқа да нормативтік актілерге сәйкестігі;

2.2.2. Көшбасшылықтың жеке үлгі көрсету принципі: басшылық кез келген деңгейде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қатаң ұстанымды қалыптастыруы және өз мінез-құлқымен үлгі көрсетуі тиіс;

2.2.3. Қызметкерлерді тарту принципі: қызметкерлердің лауазымына қарамастан, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді әзірлеу және іске асыруға белсенді қатысуы;

2.2.4. Нөлдік төзімділік принципі: сыбайлас жемқорлықтың кез келген түрі мен көрінісіне жол бермеу;

2.2.5. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін мерзімді бағалау принципі: қызметтің ерекшеліктеріне тән сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін мерзімді негізде анықтау және бағалау;

2.2.6. Ашықтық принципі: қоғамды, серіктестерді, контрагенттерді жүргізіліп жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат туралы ақпараттандыру;

2.2.7. Жауапкершілік пен жазаның бұлтартпастығы принципі: қызметкерлердің лауазымына, жұмыс өтіліне және басқа шарттарға қарамастан, олардың еңбек міндеттерін орындауға байланысты жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жазаның бұлтартпастығы; сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыру үшін басшылықтың жауапкершілігі.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың қолданылу саласы және оған бағынатын тұлғалар

3.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың қолданылу аясына қызметтік міндеттеріне және атқаратын функцияларына қарамастан еңбек қатынастарында тұрған барлық қызметкерлер кіреді. **3.2.** Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатта бекітілген рәсімдерді орындауға қатысатын барлық қызметкерлер осы саясат талаптарын сақтамау үшін жауапкершілік алады. **3.3.** Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың ережелері колледж азаматтық-құқықтық, соның ішінде шарттық қатынастар орнататын үшінші тұлғаларға (жеке тұлғалар, заңды тұлғалар, контрагенттер, бизнес-серіктестер) таралуы мүмкін.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыруға жауапты тұлғаларды анықтау

4.1. Директор:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесіне байланысты қызметтің жалпы бақылауын жүзеге асыруға міндетті;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесіне қатысты көшбасшылық пен адалдықты көрсетуі тиіс.

Директордың негізгі міндеттері:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бекіту;
- Стратегия мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың үйлесімді болуын қамтамасыз ету;
- Белгіленген уақыт аралықтарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің жағдайы мен жұмыс істеуі туралы ақпарат алу және талдау;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің нәтижелігін бақылауды жүзеге асыру;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің нәтижелі жұмыс істеуі үшін қажетті ресурстарды бөлу;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат туралы ақпаратты ішкі және сыртқы тараптарға (жеткізушілер, мердігерлер, орындаушылар, тапсырыс берушілер және т.б.) хабарлау;
- Ішкі ұжым арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджменттің маңыздылығын және оған сәйкестілік талаптарын түсіндіру;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің дұрыс әзірленуін және мақсаттарға қол жеткізуін қамтамасыз ету;
- Үздіксіз жетілдіруге ынталандыру.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет / Комплаенс Офицер

5.1. Басшының шешімі бойынша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет функцияларын орындау тәрбиелік жұмыстар бөлімінің меңгерушісіне жүктеледі. Бұл тұлға келесі құзыреттер мен жауапкершіліктерге ие:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің әзірленуін, енгізілуін және жұмыс істеуін бақылау;
- Сыбайлас жемқорлық пен парақорлық мәселелері бойынша қызметкерлерге кеңес беру және жетекшілік ету;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесінің жұмыс істеуі туралы есеп беру.

5.2. Комплаенс қызметі жеткілікті ресурстармен қамтамасыз етілуі тиіс, ал тағайындалған тұлғалар тиісті құзыреттілікке, мәртебеге, өкілеттіктерге және тәуелсіздікке ие болуы қажет. Бұл сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесі мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы

заңнаманың талаптарына сәйкестілікті қамтамасыз ету міндеттерін тиімді орындау үшін қажет.

5.3. Комплаенс қызметі директорға тікелей және жылдам қол жеткізу құқығына ие болуы тиіс. Бұл сыбайлас жемқорлық, парақорлық немесе колледжде жұмыс істеп тұрған сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесіне қатысты кез келген мәселені немесе проблеманы жоғары деңгейде қарастыру үшін маңызды.

6. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимылға қатысты міндеттері

6.1. Қызметкерлер лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан, өз қызметтік міндеттерін орындауға байланысты:

- **6.1.1.** Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың ережелерін басшылыққа алып, оның принциптері мен талаптарын қатаң сақтау;
- **6.1.2.** Жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға немесе қатысуға дайындық ретінде түсіндірілуі мүмкін мінез-құлықтан бас тарту;
- **6.1.3.** Ұйымның мүддесі үшін немесе ұйым атынан жеке пайда алу үшін жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға немесе қатысуға жол бермеу;
- **6.1.4.** Өзге қызметкер тарапынан жасалған немесе қызметкерге қатысты жасалған болжамды немесе нақты жемқорлық әрекеттері туралы басшылыққа немесе Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты іске асыруға жауапты тұлғаларға дереу хабарлау;
- **6.1.5.** Қызметкерді жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға итермелеу жағдайлары туралы басшылыққа немесе жауапты тұлғаларға дереу хабарлау;
- **6.1.6.** Әрбір негізделген күдік немесе орнатылған жемқорлық немесе парақорлық фактілері бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және ішкі актілеріне сәйкес қызметтік тергеулер жүргізілетін болады.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар

7.1. Жыл сайын Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралардың жоспары бекітіледі. Онда олардың іске асырылу мерзімі және жауапты тұлғалар көрсетіледі.

7.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың қолданыстағы ішкі нормативтік актілерін жаңарту және оларды халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкестендіру қажет. Сонымен қатар Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты әрі қарай бекіту мақсатында қосымша нормативтік құжаттарды әзірлеп, қабылдау қажет

7.3. Сыбайлас жемқорлық пен парақорлыққа қарсы күреске ықпал ететін немесе болжамды немесе нақты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары туралы хабарлайтын тұлғаларды ынталандыру жүйесін енгізу қажет

7.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың бір элементі – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін мерзімді бағалау. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың мақсаты – қызметкерлердің жеке пайда алу мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасау ықтималдығы жоғары қызмет түрлерін анықтау.

7.5. Қызметкерлерді сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес бойынша келесі тақырыптар бойынша оқыту жүргізілуі тиіс:

- **7.5.1.** Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін заңды жауапкершілік;
- **7.5.2.** Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға қатысты заңнама талаптары және ішкі құжаттармен таныстыру, сондай-ақ олардың қызметте қолдану тәртібін оқыту;
- **7.5.3.** Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы күрес мәселелері бойынша құқық қорғау органдарымен өзара әрекеттесу және т.б.

7.6. Ішкі бақылау сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуға және оларды анықтауға ықпал етеді. Бұл ретте ішкі бақылау және аудит жүйесінің келесі міндеттерін іске асыру ерекше маңызды: нормативтік құқықтық актілердің және ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына қызметтің сәйкестігін қамтамасыз ету.

7.7. Серіктестермен өзара әрекеттесуде ұйымдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар туралы ақпарат беріледі. Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды сақтау бойынша ережелерді шарттарға қосу мүмкін. Біз бизнесті адал және

ашық жүргізетін, өз беделіне қамқорлық жасайтын, бизнесті жүргізуде жоғары этикалық стандарттарды қолдайтын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жүзеге асыратын және ұжымдық антикоррупциялық бастамаларға қатысатын серіктестермен іскерлік қатынастар орнатуға және сақтауға ұмтыламыз.

7.8. Комплаенс қоғамды сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды енгізу деңгейі мен жетістіктері туралы хабардар етеді. Бұл ақпарат ресми сайтта орналастырылуы мүмкін.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат талаптарын сақтамау үшін жауапкершілік

9.1. Барлық қызметкерлер Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын сақтауы тиіс.

9.2. Барлық қызметкерлер осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың принциптері мен талаптарын сақтамағаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жауапкершілікті көтереді.

9.3. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат талаптарын бұзуға кінәлі тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіпте және негіздерде тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қайта қарау және оған өзгерістер енгізу тәртібі

10.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа өзгерістер енгізу және қайта қарау келесі жағдайларда жүзеге асырылады: Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына тиісті өзгерістер енгізу; осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың жеткіліксіз тиімді ережелерін немесе қолданыстағы заңнамаға қайшы ережелерді анықтау және т.б.

10.2. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа өзгерістер енгізу және қайта қарау Басшының шешімімен бекітіледі.

11. Басқа ережелер

11.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат бекітілген күннен бастап күшіне енеді және барлық қызметкерлер, серіктестер, мүдделі тұлғаларға жеткізіледі, сондай-ақ веб-сайтта орналастырылады.

11.2. Жаңадан жұмысқа қабылданған барлық қызметкерлер еңбек шартына қол қойғанда осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың ережелерімен қоғамның ішкі актілерінде көзделген тәртіпте танысуы тиіс.